

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.274/2012/11.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2012. szeptember 3. napján megtartott nyilvános ülés alapján meghozta és kihirdette a következő

ítéletet:

A fegyveresen elkövetett rablás bűntette miatt vádlott ellen indított büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2012. február 22-én kihirdetett 8.B.886/2010/48. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlott terhére rótt bűncselekmény helyesen a Btk. 321. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősül.

A Debreceni Városi Bíróság Bk.1291/2005. számú összbüntetési ügyében kiszabott fegyházbüntetés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot megszünteti.

Megállapítja, hogy a vádlott feltételes szabadságra nem bocsátható.

A vádlottal szemben 948.828 (kilencszáznegyvennyolcezer-nyolcszázhuszonnyolc) Ft erejéig vagyonekőbzást rendel el.

A vádlottat az állam terhén maradó bűnügyi költség összeg megjelölésének mellőzése mellett kötelezi az első fokú ítélet meghozataláig keletkezett 374.676 (háromszázhetven-négyezer-hatszázhetvenhat) Ft bűnügyi költség viselésére.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 3810 (háromezer-nyolcszáz tíz) Ft - a vádlottat terhelő - bűnügyi költség merült fel.

Indokolás:

A Debreceni Törvényszék a vádlottat a Btk. 321. § (1) bekezdésébe ütköző és a (4) bekezdés a) pontja szerint minősülő (fegyveresen elkövetett) rablás bűntette miatt, mint többszörös visszaesőt 6 év 6 hónap fegyházra és 7 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a lefoglalt bűnjelekről és kötelezte a vádlottat 328.051 Ft viselésére annak megállapításával, hogy 68.000 Ft költséget az állam visel.

Az első fokú ítélet ellen a vádlott és a védő jelentettek be fellebbezést a bűnösség megállapítása miatt, felmentés érdekében (8.B.886/2010/48.sz.jkv.7.o.2-3.bek.). Az ügyész nem élt jogorvoslattal.

A vádlott a másodfokú eljárásban fellebbezését írásban részletesen indokolta (8. sorszám alatti irat), melyben eljárási kifogások mellett sérelmezte a törvényszék bizonyíték-értékelő tevékenységét és a ténymegállapítások helyességét is. Elsődlegesen felmentésére, másodsorban a büntetés enyhítésére, harmadsorban az ítélet hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség a Bf.156/2012/1-II. számú átiratában, és képviselője a másodfokú nyilvános ülésen az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, a vádlott bűnösségének megállapítását törvényesnek tartotta. Álláspontja szerint azonban a vádbeli cselekmény az elkövetéskor hatályos, enyhébb törvényt alkalmazva a Btk. 321. § (3) bekezdés a) pontja szerint, s nem a (4) bekezdés a) pontja szerint minősül. A minősítés helyesbítése mellett indítványt tett továbbá a Debreceni Városi Bíróság Bk.1291/2005. számú összbüntetési ügyében alkalmazott feltételes szabadság megszüntetésére és a feltételes szabadságból való kizártság megállapítására, valamint a vádlottal szemben az elkövetési érték erejéig vagyonekobzás alkalmazására. Egyéb részekben az ítélet helybenhagyását indítványozta.

A nyilvános ülésen a vádlott a jogorvoslatát és fellebbezésének indokolását fenntartotta, míg a védő a törvényszék ítéletének megalapozatlanság és az indokolási kötelezettség megsértése miatti hatályon kívül helyezésére tett indítványt.

A védelmi fellebbezések nem alaposak.

A bejelentett perorvoslatok folytán az ítéletábró az elsőfokú bíróság ítéletét és az azt megelőző eljárást a Be.348.§ (1) bekezdése alapján teljes terjedelemben felülbíráltá.

A vádlott eljárási kifogásai kapcsán a másodfokú bíróság a következőket emeli ki. Az tény, hogy a vádlott ügyében eljáró tanács elnöke a katonai tanács tagja. Jelen ügyben azonban a tanács elnöke nem katonai büntetőeljárásra tartozó, un. civil, polgári büntetőperben járt el, melyre a 2006. július 1-jétől hatályos Be. 471. § (3) bekezdése törvényes lehetőséget ad. A bíróság ezért törvényesen volt megalakítva, azzal összefüggésben eljárási szabálysértés nem valósult meg. A vádlott hivatkozott a tanács elnökének elfogultságára is, mely kizárási indítvány alaptalanságát a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a 2011. február 25-én kelt 19.Bk.103/2011/3. számú végzésében megállapította és a bíró elfogultságára, kizárási okra utaló körülményt a másodfokú bíróság sem észlelt.

Az ügy helyi bíróságról való áttétele közvetlenül nem képezte jelen felülbírálat tárgyát, de a fellebbviteli bíróságnak azt nyilván vizsgálnia kell, hogy a határozatot hozó bíróságnak van-e hatásköre a vádat elbírálni. Jelen esetben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 1.Bkf.580/2010/2. számú, az áttételről szóló első fokú végzést helybenhagyó másodfokú határozata alappal nem támadható, az abban foglalt jogi érvelést az ítéletábró is osztja, mint ahogy a törvényszék is egyetértett azzal, mert hatáskörének hiányát nem állapította meg. Kétségtelen, hogy speciális eljárási helyzet alakult ki, de az alkalmazandó

jogszabályról kizárólag az ügyet tárgyaló perbíróság dönthet, ezért célszerűségi szempontokból is indokolt, hogy a magasabb hatáskörű bíróság tárgyalja az ügyet. A magasabb hatáskörű bíróság pedig jogosult az alacsonyabb hatáskörű bíróság kompetenciájába tartozó ügy elbírálására is, ezért a hatásköri szabályok nem sérültek, a hatáskör túllépése pedig szóba sem kerülhet.

Összességében tehát az eljárási szabályokat az elsőfokú bíróság megtartotta.

A törvényszék az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett és a büntetőjogi főkérdések tekintetében meghatározó történeti tényállást hibátlanul, megalapozottan állapította meg.

A tényállás csak szűk körben, a vádlott korábbi elítéléseit illetően volt hiányos és pontatlan, mely a Be. 351.§ (2) bekezdés b) írt megalapozatlanság a másodfokú eljárásban az iratok tartalmának megfelelően kiküszöbölhető volt.

Az ítéltábla a tényállásnak az előéleti adatokra vonatkozó részét a Be. 352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján az alábbiak szerint egészíti ki, illetve helyesbíti.

- A Debreceni Városi Bíróság 28.Fk.3064/1994/7. számú ítélete jogerőre emelkedésének napja 1997. március 25-e.
- A Debreceni Városi Bíróság 28.Fk.2298/1998. számú ügyében kiszabott ítélet jogerőre emelkedésének napja 2001. február 20. Az 1 év 6 hónap börtönbüntetés kitöltési időpontja 2001. november 22.
- A Debreceni Városi Bíróság 27.B.1116/2003/62. számú, 2004. szeptember 29-én kelt és a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 11.Bf.829/2004/11. számú, 2005. április 25-én jogerőre emelkedett határozatával a vádlottat bünszövetségben, társtettesként elkövetett rablás büntette, társtettesként elkövetett súlyos testi sértés büntettének kísérlete, társtettesként elkövetett személyi szabadság megsértésének büntette, bűnsegédként elkövetett lopás büntette, társtettesként, bünszövetségben, dolog elleni erőszakkal elkövetett lopás büntette és társtettesként elkövetett lopás büntette miatt ítélte 4 év 6 hónap fegyházra és 6 év közügyektől eltiltásra.
- A Debreceni Városi Bíróság ezt követően a 29.B.1183/2005/9. számú, 2005. október 17-én jogerőre emelkedett határozatával a vádlottat nagyobb értékre, üzletszerűen elkövetett lopás büntette, lopás büntette és lopás vétségének kísérlete miatt, mint különös visszaesőt 1 év 8 hónap börtönre és 3 év közügyektől eltiltásra ítélte.
- Ezt követően került sor az összbüntetésbe foglalásra, amikor a Debreceni Városi Bíróság a 2006. január 30-án kelt és 2006. március 13-án jogerőre emelkedett 29.Bk.1291/2005/6. számú ítéletével - a 4 év 6 hónap és az 1 év 8 hónap szabadságvesztések alapulvételével - az összbüntetés tartamát 5 év 4 hónap fegyházban állapította meg, mely büntetésből a terhelt 2007. augusztus 11-én szabadult feltételes szabadságra bocsátással a Nógrád Megyei Bíróság F.160/2007/2.számú végzése folytán. Az összbüntetés kitöltésének időpontja 2008. november 25.

- A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7.B.346/2009/23. számú ítélete 2009. november 6-án kelt és a Debreceni Ítéltábla Bf.II.15/2010/4. számú végzése folytán 2010. február 17-én emelkedett jogerőre. A bíróság a vádlottat a Btk. 321. § (1) bekezdés és a (4) bekezdés b) pontja szerint minősülő rablás bűntettének kísérlete miatt ítélte többszörös visszaesőként 6 év fegyházra és 6 év közügyektől eltiltásra. A jogerős ítélet tényállása szerint a vádlott 2009. február 28-án Debrecen belvárosában egy bombának látszó tárggyal fenyegetve kísérelt meg kirabolni egy pénzváltót. A terhelt jelenleg e büntetését tölti 2010. február 18. napjától.

A tényállást a másodfokú bíróság a csatolt büntetőiratok tartalma és az erkölcsi bizonyítványok adatai alapján egészítette ki, illetve helyesbítette.

A tényállás a kiegészítéssel teljes mértékben megalapozottá vált és a Be. 352. § (2) bekezdés értelmében a másodfokú ítélkezés alapját képezte.

Az elsőfokú bíróság az ügyben a büntetőjogi felelősség tekintetében lényeges bizonyítékokat megvizsgálta és azokat okszerűen, a logika tartalmának megfelelően értékelte. Mérlegelés körébe vonta a vádlottnak a bűncselekmény elkövetését tagadó védekezését, a cselekményt közvetlenül észlelő tanúvallomását, tanúvallomását, a tárgyi bizonyítékokat, mint az elkövetés helyén a biztonsági kamera által készített felvételeket, az arról másolt fényképeket, melyet az eljárásban több ízben és alaposan vizsgáltak a grafikus szakértők. Nem tévedett, amikor a vádlott tagadásával szemben a tényállást elsősorban a tárgyi bizonyítékokra, így köztük a biztonsági kamera felvételére alapozta. , de különösen grafikus szakértők ugyanis következetesen és határozottan azonosították a vádlottat a cselekmény elkövetőjeként. Az elsőfokú bíróság vizsgálat körébe vonta a 2009-es és a 2011-es, hasonló módszerrel elkövetett rablás esetét is. A 2009-es rablásnak jogerős ítélet szerint a vádlott volt az elkövetője, míg a szakértői bizonyítás cáfolta, hogy a 2011-es cselekmény elkövetője összefüggésbe hozható lenne a 2008 évi, jelen ügyben elbírált rablással. Helyes ezért a logikai következtetés, hogy a vádbeli cselekményt az ítéletben foglaltak szerint a vádlott követte el. A relatíve szabad első bírói mérlegelés törvényes, nem szenved olyan hibában, mely megalapozatlansági okot jelentene. tanúvallomását ugyan a bíróság érdemi terhelő adatnak tekinthette volna, a bizonyíték értékelése azonban perjogi hibában nem szenved, ezért a másodfokú bíróság e részben sem látott indokot további bizonyításra és a bizonyíték felülmérlegelésére, figyelemmel arra is, hogy a tárgyi bizonyítékok és a grafikus szakértői vélemények alapján a tényállás kétséget kizáró módon, megalapozottan megállapítható volt.

A bizonyítékok értékelését és a tényállást támadó vádlotti fellebbezésrészre az ítéltábla a következő indokolást adja. tanúvallomását a törvényszék részletesen értékelte, de a ténymegállapításai nem azon tárgyalási vallomáson alapszanak, melyek szerint a tárgyaláson felismerte a vádlottban a támadót. A nyomozási iratok és a nyomozó hatóság közlése szerint szabályos, perrendszerű felismertetésre nem került sor a nyomozásban, figyelemmel a tanú vallomására, mely kétségkívül hiányosság, de már a tanú nyomozási vallomásának egyes elemei is a vádlott általi elkövetésre utalnak. Az ítéleti ténymegállapítások helyességét tanúvallomása sem vonhatja kétségbe. A 2009-es elkövetésű, jogerősen befejezett ügy iratai, a nagymértékben hasonló elkövetési mód

pedig támogatja a jelen ügyben beszerzett tárgyi bizonyítékokat és szakértői véleményeket, melyek szerint a vádlott volt a 2008-as eset elkövetője. Kétségtelen, hogy a felderítés során a pénzváltó pultján rögzített ujjnyomat nem a vádlottól származik a szakértői vélemény szerint. Mindez azonban nem kérdőjelezheti meg a történeti tényállásban foglaltakat. Egy pénzváltó üzlet, különösen annak pultja olyan terület, ahol számos, a bűncselekmény elkövetése kapcsán indifferens személy ujjnyomata rögzülhet. A nyomhiány sem közvetlenül, sem közvetve nem gyengíti a vádlott általi elkövetést. A grafikus szakértői vélemények, a helyszíni szemle, a rögzített biztonsági kamera felvétel és fényképei olyan zárt kört alkotnak, melyek kétséget kizáróan bizonyítják a vádlott általi elkövetést. A vádlotti fellebbezésben felhozott indokok nem jelöltek meg olyan nívót, olyan új tény, körülményt, melyek ésszerű kételyeket támasztanának az első bírói mérlegeléssel szemben.

A vádlott javára az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megalapozott tényállást, mely eredményre nem vezethetett, tekintettel arra is, hogy a tényállás helyessége esetén a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352.§).

A törvényszék törvényesen vont következtetést a vádlott bűnösségére, a cselekmény jogszabályi minősítése azonban részben tévesen került az ítéletben feltüntetésre. Az elsőfokú bíróság az ítélet 8. oldalának 4. bekezdése szerint a Btk. 2. §-ának helyes értelmezésével az elkövetéskor hatályos büntető törvényt alkalmazta. Az új, elbíráláskor hatályos norma enyhébbnek ugyanis nem tekinthető, sőt lényegesen szigorúbb. A határozat rendelkező részében ebből kitűnően nem a rablási cselekmény minősítése téves, hanem a jogszabályhely került helytelenül megjelölésre. Az elkövetéskor hatályos és alkalmazandó törvény szerint ugyanis a vádlotti cselekmény a Btk. 321. § (1) bekezdése és a (3) bekezdés a) pontja szerint minősül.

A vádlott a számára nyilvánvalóan idegen dolgot, készpénzt úgy vette el a sértettől, hogy vele szemben élet, testi épség elleni közvetlen fenyegetést alkalmazott. A bombának látszó tárgy felrobbantásával fenyegetés egyértelműen akaratot bénító jellegűnek minősül, figyelemmel a Btk. 138. §-ban foglalt törvényi kritériumokra is.

A rablás a Btk. 137. § 4.a.) pontjára tekintettel minősül súlyosabban, a Btk. 321. § (3) bekezdése szerint. A fegyveres elkövetésre vonatkozó rendelkezéseket ugyanis alkalmazni kell akkor is, ha a bűncselekményt lőfegyver vagy robbanóanyag utánzatával követik el. Jelen esetben a robbanóanyag utánzatával elkövetést a tényállás egyértelműen tartalmazza.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket feltárta és azoknak kellő nyomatékot tulajdonítva a bűncselekmény tárgyi súlyához, valamint az elkövető személyi körülményeihez igazodó, a törvényi rendelkezéseknek megfelelő fő- és mellékbüntetést szabott ki. A többszörös visszaesővel szemben kiszabott büntetés eltúlzottan szigorúnak nem tekinthető, lényeges enyhítésre ezért nem kerülhetett sor, így ez erre irányuló vádlotti fellebbezés sem volt alapos. A törvényszék által kiszabott büntetés tett arányos, alkalmas a büntetési célok elérésére.

Helyesen észlelte a fellebbviteli főügyészség, hogy az elsőfokú bíróság a törvényi előfeltételek fennállása ellenére nem szüntette meg a Debreceni Városi Bíróság Bk.1291/2005. számú összbüntetési ügyében megállapított 5 év 4 hónap fegyházbüntetés végrehajtása során alkalmazott feltételes szabadságot. Ezért a másodfokú bíróság pótolva a rendelkezést a Btk. 48. § (4) bekezdése alapján a feltételes szabadságot megszüntette, megállapítva, hogy a terhelt a Btk. 47. § (4) bekezdése szerint feltételes szabadságra jelen ügyben kiszabott szabadságvesztés büntetésből nem bocsátható.

Alapos volt annyiban is a fellebbviteli főügyészi indítvány, hogy a törvényszék a büntető törvény kötelező rendelkezése ellenére nem alkalmazott vagyonelkobzást a vádlottal szemben. A már az elkövetéskor is hatályos és alkalmazandó Btk. 77/B. § (1) bekezdés a) pontja szerint ugyanis vagyonelkobzást kell elrendelni arra a vagyoni, melyet az elkövető a bűncselekmény elkövetése során szerzett. A követett bírói gyakorlat szerint az elkövetéskor szerzett bűnös vagyon elkobzása kötelező, függetlenül attól, hogy az értéket már elköltötték és nem biztosítható. A másodfokú bíróság ezért az ügyészi indítványnak megfelelően az elkövetési értékre vagyonelkobzás intézkedést alkalmazott.

A feltételes szabadság megszüntetése és a vagyonelkobzás alkalmazása kapcsán utal rá a másodfokú bíróság, hogy a járulékos kérdésben való döntés, illetve a vagyonelkobzása alkalmazása, részben Be. 354. § (5) bekezdésének megfelelően, másfelől a töretlen ítélezés szerint nem ütközik a súlyosítási tilalomba, ezért a törvényi előfeltételek megvalósulása miatt a másodfokú bíróság dönthetett e kérdésekben a vádlott terhére szóló ügyészi fellebbezés hiányában is.

A bűnjeleket érintő első bírói rendelkezések törvényesek.

A bűnügyi költség viseléséről szóló döntés azonban részben téves és módosítása indokolt. Az elsőfokú bíróság Kovalcsik Mihály szakértő egyik érdemi, a tényállást is meghatározó véleményével összefüggésben felmerült 68.000 Ft-ot az államra terhelte. Ezzel szemben e költséget a bűnösnek kimondott vádlottnak kell viselni a Be. 338. § (1) bekezdése alapján. A kérdéses szakvéleményt (43.sz.) a bíróság elfogadta s a ténymegállapítások, a vádlott védekezését cáfolva részben a szakvéleményen is alapszanak, ezért a szükséges bizonyítással kapcsolatban keletkezett bűnügyi költséget (költségjegyzék 16.tétel) nem az államnak, hanem a marasztalt terheltnek kell viselnie. Az elsőfokú bíróság egyébként érdemi indokolást sem adott, hogy miért mentesíthető a vádlott e részköltség alól.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a szükséges részben a Be. 372.§ (1) bekezdés alapján megváltoztatta, míg helytálló rendelkezéseit a Be.371.§ (1) bekezdés alkalmazásával helybenhagyta.

A másodfokú eljárásban a kirendelt védő eljárásával kapcsolatban felmerült bűnügyi költség megállapítása a Be. 381.§ (1) bekezdésén alapszik.

Debrecen, 2012. szeptember 3.

Dr. Háger Tamás sk.. Elek Balázs sk.
a tanács elnöke előadó bíró

Dr. Gömöri Olivér sk.
bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 8.B.886/2010/48. számú ítélete a másodfokú határozatban írt változtatással a mai napon jogerőre emelkedett és végrehajthatóvá vált.

Debrecen, 2012. szeptember 3.

Dr. Háger Tamás sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
tisztviselő